

KESKKONNAAMET

Ohtlike jäätmete käitluslitsentsi taotluse koostamise juhend

Abimaterjal käitluslitsentsi taotluse koostajale

2018 Tallinn

Sisukord

Sissejuhatus	4
Peamised õigusaktid.....	5
Millisteks tegevusteks on vaja taotleda ohtlike jäätmete käitluslitsentsi?.....	5
Kuidas taotleda ohtlike jäätmete käitluslitsentsi?	5
Riigilõiv ohtlike jäätmete käitluslitsentsi taotlemisel.....	6
Mida peab sisaldama ohtlike jäätmete käitluslitsentsi taotlus?	7
Millal saab anda ohtlike jäätmete käitluslitsentsi?	7
Millal keeldutakse ohtlike jäätmete käitluslitsentsi andmisest?	8
Millal tuleb muuta ohtlike jäätmete käitluslitsentsi?.....	8
OHTLIKE JÄÄTMETE KÄITLUSLITSENTSI TAOTLUS	10
1. Kirjalik taotlus	10
2. Litsentsi taotleja tegevusala iseloomustus, mis peab sisaldama Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatori koodi (EMTAK kood).....	10
3. Jäätmekäitluskoha olemasolu korral selle asupaiga andmed (näiteks kaart, territooriumi asendiplaan) ja dokumendid, mis kinnitavad õigust jäätmekäitluskohta kasutada	10
4. Taotleja jäätmekäitluskohajärgse või kui jäätmekäitluskoht puudub, ettevõtte asukohajärgse valla- või linnavalitsuse arvamus kavandatava tegevuse kohta	11
5. Selgitus taotleja poolt korraldatava jäätmekäitluse kohta koos loodusvarade kasutamise, energiamahukuse, tehnoloogiaprotsesside ja tehnilise varustatuse kirjeldusega ning vajalike skeemide või joonistega	11
o Vaheladustamine (R13)	12
o Romusõidukite käitlemine (R12s, R13)	12
o Elektroonikaromude käitlemine (R12s, R13).....	13
o Aku- ja patareijäätmete käitlemine.....	14
o Pinnase puhastamine (R5o, R12o, D8)	14
o Jäätmete ümberpakkimine (R12y)	14
o Jäätmekütuse valmistamine (R12x).....	14
6. Jäätmekäitluses rakendatavate tehnoloogiaprotsesside ja tehnilise varustatuse võrdlus parima võimaliku tehnikaga tööstusheite seaduse mõistes	14
7. Taotleja selgitus jäätmekäitluse võimaliku keskkonnamõju ning selle vältimiseks rakendatavate meetmete kohta. Selgituse koostamisel lähtutakse keskkonnamõju olulisusest, ruumilisest ulatusest, kestusest, sagedusest ja pöördvusest, toimest, kumulatiivsusest ja piiriülesest mõjust ning mõju ilmnenise tõenäosusest.....	15
8. Jäätmekäitluskoha olemasolu korral selle asupaiga keskkonnatingimused, sealhulgas lähiümbruse keskkonnatingimused.....	15
9. Jäätmekäitluskoha olemasolu korral ülevaade selle lähipiirkonnas toimuvast muust tegevusest	15

10.	Selgitused tegevusega kaasnevate avariolukordade esinemise võimalikkuse kohta ja avarii korral rakendatavate ohutusabinõude ja -vahendite kirjeldus ning tegevuskava	16
11.	Käideldavate jäätmeliikide nimistu vastavalt jäätmeseaduse § 2 lõike 5 alusel kehtestatud jäätmenimistule, jäätmete kogused ning jäätmekäitlustoimingud vastavalt jäätmeseaduse § 15 lõike 8 ja § 17 lõike 2 alusel kehtestatud taaskasutamistoimingute ja kõrvaldamistoimingute nimistutele.....	16
12.	Käitlusprotsessi tulemusena tekkivate jäätmeliikide nimistu, jäätmete kogused ja edasine käitlemise viis või teistele ettevõtetele üleandmine	17
13.	Jäätmekäitluse eest vastutava isiku pädevusnõudeid kinnitavad dokumendid vastavalt jäätmeseaduse § 100 lõike 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri määrusele	17
14.	Ohtlike jäätmete käitlusega seotud töötajate töökorralduslikest dokumentidest lähtuv tööülesannete loetelu, milles on märgitud töötajate pädevus ja vastutus	18
15.	Ohtlike jäätmete käitlusega seotud töötajate haridust tõendavad dokumendid ja varem tehtud tööde loetelu	18
16.	Kinnitus kindlustuse olemasolu kohta õnnetusjuhtumitest tekkinud keskkonnareostuse likvideerimise kulude katmiseks vastavalt jäätmeseaduse § 100 lõike 1 punktile 3	19
17.	Kinnitus tehniliste vahendite ja võimaluse olemasolu kohta jäätmeseaduse § 64 lõike 1 kohase ohtlike jäätmete saatekirja koostamiseks.....	19
	OHTLIKE JÄÄTMETE KÄITLUSLITSENSI MUUTMISE TAOTLUS.....	19
	Lisa Toimingukoodide selgitused Vabariigi Valitsuse 08.12.2011 määrus nr 148 „Jäätmete taaskasutamise- ja kõrvaldamistoimingute nimistud“	20

Sissejuhatus

Ohtlike jäätmete käitluslitsents on isiku vastavat pädevust ja tehnoloogia sobivust tõendav tegevusluba, mis annab õiguse teiste isikute poolt tekitatud ja üleantud ohtlike jäätmete käitlemiseks majandus- või kutsetegevuses. Ohtlike jäätmete käitluslitsentsist tulenevate õiguste ja kohustuste realiseerimiseks peab ettevõtte taotlema ka jäätmeloa või keskkonnakompleksloa.

Ohtlike jäätmete käitluslitsentsi annab Keskkonnaamet kuni viieks aastaks. Ohtlike jäätmete käitluslitsentsi peavad taotlema ettevõtted, kes soovivad hakata käitlema (koguma, vedama taaskasutama, kõrvaldama) teiste isikute poolt tekitatud ja üle antud ohtlike jäätmeid.

Ohtlike jäätmete käitluslitsentsi taotlemine on tahtmise korral vastavas majandus- ja kutsetegevuses tegutsevale isikule jõukohane ülesanne. Taotluse koostamise käigus viiakse end kurssi keskkonnavalaste õigusaktidega, mis aitab parandada ettevõtte keskkonnajuhtimist ning vältida võimalikke arusaamatusi keskkonnajärelevalve asutustega.

Alati on oodatud ettepanekud juhendi parandamiseks ja täiendamiseks. Juhend ei ole juriidiliselt siduva tähendusega ega asenda õigusaktides sätestatud. Juhendi kõige värskema versiooni leiad [Keskkonnaameti](#) veebilehelt.

Head pealehakkamist!

Peamised õigusaktid

- [Jäätmeseadus](#)
- [Vabariigi Valitsuse 26.04.2004 määrus nr 121 „Ohtlike jäätmete käitluslitsentsi andmise, muutmise ja kehtetuks tunnistamise kord ja menetluse käigus läbiviidavate menetlustoimingute tähtajad, litsentsi taotlemiseks vajalike andmete loetelu ja litsentsi vorm“](#)
- [Vabariigi Valitsuse 08.12. 2011 määrus nr 148 „Jäätmete taaskasutamise- ja kõrvaldamistoimingute nimistud“](#)
- [Keskkonnaministri 14.12.2015 määrus nr 70 „Jäätmete liigitamise kord ja jäätmenimistu“](#)
- [Keskkonnaministri 12.04.2007 määrus nr 28 „Ohtlike jäätmete käitluse eest vastutava isiku koolitusele ja pädevusele esitatavad nõuded“](#)

Millisteks tegevusteks on vaja taotleda ohtlike jäätmete käitluslitsents?

Jäätmeseaduse § 99 lõikest 1 tulenevalt tuleb taotleda ohtlike jäätmete käitluslitsents kui ettevõtte soovib hakata käitlema (koguma, vedama, taaskasutama ja kõrvaldama) teiste isikute poolt tekitatud ja üle antud jäätmeid. Lisaks peab jäätmeseaduse § 113 lõike 1¹ kohaselt ohtlike jäätmete käitluslitsentsi taotlema ka ohtlike jäätmete riikidevahelise veoga tegelev jäätmevedaja sõltumata sellest, kas veetavad jäätmed on vastavalt jäätmeseaduse § 14 lõikele 3 tema valduses või mitte.

Üldjuhul antakse ettevõttele üks ohtlike jäätmete käitluslitsents, millele on kantud kõik ettevõtte tegevuskohad (jäätmekäitluskohad), kus ettevõtte ohtlikke jäätmeid käitleb.

Ohtlike jäätmete käitluslitsentsist tulenevate õiguste ja kohustuste realiseerimiseks on litsentsi omanik kohustatud taotlema jäätmeloa või keskkonnakompleksloa.

Kuidas taotleda ohtlike jäätmete käitluslitsentsi?

Ohtlike jäätmete käitluslitsentsiga seonduvat reguleerib jäätmeseaduse 7. peatükk (§ 99-103) ja Vabariigi Valitsuse 26.04.2004 määrus nr 121 [„Ohtlike jäätmete käitluslitsentsi andmise, muutmise ja kehtetuks tunnistamise kord ja menetluse käigus läbiviidavate menetlustoimingute tähtajad, litsentsi taotlemiseks vajalike andmete loetelu ja litsentsi vorm“](#) (edaspidi määrus 121).

Ohtlike jäätmete käitluslitsentsi taotlemiseks või olemasoleva litsentsi muutmiseks tuleb esitada Keskkonnaametile ohtlike jäätmete käitluslitsentsi taotlus. Taotluse koosseis on nimetatud määruse 121 § 10 lõikes 1. Dokumentid tuleb esitada Keskkonnaametile komplekteerituna § 10 lõikes 1 esitatud järjestuses, kasutades sama numeratsiooni.

Kõik määruse 121 § 10 lõikes 1 nõutud dokumentid tuleb esitada Keskkonnaametile eestikeelsetena ning nende põhisisu peab olema eesti keeles arusaadav. Seda ka juhul, kui taotleja ettevõtte igapäevane töökeel ja sisemised dokumentid on muukeelsed või taotleja

käsituses olevad seadmeid ja tehnoloogiat kirjeldavad dokumendid on muukeelsed. Kui taotleja soovib midagi täpsustada võõrkeelsete dokumentidega, siis võib need materjalid esitada taotluse lisana.

Taotlusmaterjali koostab taotleja oma kulul. Ohtlike jäätmete käitluslitsentsi taotlus esitatakse litsentsi andjale digitaalselt allkirjastatuna aadressil info@keskkonnaamet.ee, või paber kandjal aadressil Narva mnt 7a, 15172 Tallinn.

Riigilõiv ohtlike jäätmete käitluslitsentsi taotlemisel

[Riigilõivuseaduse](#) § 127 kohaselt tasutakse ohtlike jäätmete käitluslitsentsi taotluse läbivaatamise eest 260 eurot ja litsentsi muutmise taotluse läbivaatamise eest 32 eurot riigilõivu.

Riigilõiv tasutakse rahandusministeeriumile ning vastavad konto- ja viitenumbrid on leitavad [Keskkonnaameti](#) kodulehelt.

Mida peab sisaldama ohtlike jäätmete käitluslitsentsi taotlus?

- 1) Kirjalikku taotlust, milles on taotleja nimi või ärinimi, ettevõtja äriregistrikood või isikukood, postiaadress (koos indeksiga), telefoninumber, faksinumber, e-posti aadress, jäätmekäitluse eest vastutava isiku nimi ja ametikoht, taotluse esitamise kuupäev ja taotleja allkiri;
- 2) litsentsi taotleja tegevusala iseloomustus, mis peab sisaldama Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatori (EMTAK) kood, milleks litsentsi taotletakse;
- 3) jäätmekäitluskoha olemasolu korral selle asupaiga andmed (näiteks kaart, territooriumi asendiplaan) ja dokumendid, mis kinnitavad õigust jäätmekäitluskohta kasutada;
- 4) taotleja jäätmekäitluskohajärgse või kui jäätmekäitluskoht puudub, ettevõtte asukohajärgse valla- või linnavalitsuse arvamus kavandatava tegevuse kohta;
- 5) selgitus taotleja poolt korraldatava jäätmekäitluse kohta koos loodusvarade kasutamise, energiamahukuse, tehnoloogiaprotsesside ja tehnilise varustatuse kirjeldusega ning vajalike skeemide või joonistega;
- 6) jäätmekäitluses rakendatavate tehnoloogiaprotsesside ja tehnilise varustatuse võrdlus parima võimaliku tehnikaga tööstusheite seaduse § 8 mõistes;
- 7) taotleja selgitus jäätmekäitluse võimaliku keskkonnamõju ning selle vältimiseks rakendatavate meetmete kohta. Selgituse koostamisel lähtutakse keskkonnamõju olulisusest, ruumilisest ulatusest, kestusest, sagedusest ja pöörduvusest, toimest, kumulatiivsusest ja piiriülesest mõjust ning mõju ilmnemise tõenäosusest;
- 8) jäätmekäitluskoha olemasolu korral selle asupaiga keskkonnatingimused, sealhulgas lähiümbruse keskkonnatingimused;
- 9) jäätmekäitluskoha olemasolu korral ülevaade selle lähipiirkonnas toimuvast muust tegevusest;
- 10) selgitused tegevusega kaasnevate avariiohtude esinemise võimalikkuse kohta ja avarii korral rakendatavate ohutusabinõude ja -vahendite kirjeldus ning tegevuskava;
- 11) käideldavate jäätmeliikide nimistu vastavalt jäätmeseaduse § 2 lõike 5 alusel kehtestatud jäätmenimistule, jäätmete kogused ning jäätmekäitlustoimingud vastavalt jäätmeseaduse § 15 lõike 8 ja § 17 lõike 2 alusel kehtestatud taaskasutamistoimingute ja kõrvaldamistoimingute nimistutele;
- 12) käitlusprotsessi tulemusena tekkivate jäätmeliikide nimistu, jäätmete kogused ja edasine käitlemise viis või teistele ettevõtetele üleandmine;
- 13) jäätmekäitluse eest vastutava isiku pädevusnõudeid kinnitavad dokumendid vastavalt jäätmeseaduse § 100 lõike 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri määruale;
- 14) ohtlike jäätmete käitlusega seotud töötajate töökorralduslikest dokumentidest lähtuv tööülesannete loetelu, milles on märgitud töötajate pädevus ja vastutus;
- 15) ohtlike jäätmete käitlusega seotud töötajate haridust tõendavad dokumendid ja varem tehtud tööde loetelu;
- 16) kinnitus kindlustuse olemasolu kohta õnnetusjuhtumitest tekkinud keskkonnareostuse likvideerimise kulude katmiseks vastavalt jäätmeseaduse § 100 lõike 1 punktile 3;
- 17) kinnitus tehniliste vahendite ja võimaluse olemasolu kohta jäätmeseaduse § 64 lõike 1 kohase ohtlike jäätmete saatekirja koostamiseks.

Millal saab anda ohtlike jäätmete käitluslitsentsi?

Ohtlike jäätmete käitluslitsentsi saab anda, kui:

- ettevõtte jäätmekäitluskoht, -tehnoloogia ja -seadmed vastavad keskkonnanõuetele, sealhulgas parima võimaliku tehnika nõuetele;
- jäätmekäitluse eest vastutav isik vastab kehtestatud koolitus- ja pädevusnõuetele;
- ettevõttel on olemas kindlustus õnnetusjuhtumitest tekkinud keskkonnareostuse likvideerimise kulude katmiseks;
- ohtlike jäätmete käitluslitsentsi taotleja töökorralduslikest dokumentidest nähtuvad kõikide ohtlike jäätmete käitlusega seotud töötajate tööülesanded, pädevus ja vastutus;
- olemas on tehnilised vahendid ja võimalus ohtlike jäätmete saatekirja koostamiseks digitaalallkirjaga kinnitatult ja edastamiseks autoriseeritud kasutajana vastavasse veebipõhisesse andmebaasi.

Millal keeldutakse ohtlike jäätmete käitluslitsentsi andmisest?

Ohtlike jäätmete käitluslitsentsi andmisest keeldutakse, kui:

- ettevõtte jäätmekäitluskoht, -tehnoloogia või -seadmed ei vasta keskkonnanõuetele või parima võimaliku tehnika nõuetele või ohustavad tervist või vara;
- litsentsi taotleja ei tunne piisavalt taotletava jäätmekäitluse tehnilisi, tehnoloogilisi ega keskkonnakaitselisi aspekte;
- taotlejal puudub kindlustusleping õnnetusjuhtumiks;
- taotleja eelnevalt antud ohtlike jäätmete käitluslitsents tunnistati kehtetuks lähtudes asjaolust, et litsentsi taotleja ei tunne piisavalt taotletava jäätmekäitluse tehnilisi, tehnoloogilisi ega keskkonnakaitselisi aspekte ning kehtetuks tunnistamisest on möödunud vähem kui kolm aastat;
- taotlejat või jäätmekäitluse eest vastutavat töötajat on korduvalt karistatud keskkonnavalase süüteo eest ning süüteost ei ole möödunud karistusregistri seaduse § 24 lõikes 1 sätestatud tähtaeg;
- taotlejal puuduvad tehnilised vahendid ja võimalus saatekirja koostamiseks digitaalselt digitaalallkirjaga kinnitatult ja edastamiseks autoriseeritud kasutajana vastavasse veebipõhisesse andmebaasi.

Millal tuleb muuta ohtlike jäätmete käitluslitsentsi?

Ohtlike jäätmete käitluslitsentsi muudetakse, kui:

- litsentsi omaja ärinimi, registrikood ja asukoht või nimi ja aadress on muutunud;
- ettevõtte jäätmekäitluse eest vastutav isik on muutunud;
- ettevõtte tegevuskoht (jäätmekäitluskoht) on muutunud;
- litsentsis määratud nõuete aluseks olnud õigusnormid on muutunud ja avalik huvi litsentsi muutmiseks kaalub üles isiku usalduse;
- tegevus võib põhjustada olulise negatiivse keskkonnamõju.

Kui ettevõtte käitlustegevuseks on saastunud maa-aladelt eemaldatud pinnase puhastamine selle tekkekohas ning see tegevus hõlmab jäätmekäitlustoiminguid ja jäätmekoguseid, mis on juba kantud ettevõtte ohtlike jäätmete käitluslitsentsile, siis ei tule vastavat käitluslitsentsi seoses tegevuskoha muutumisega muuta. Kui kõnealuse tegevuse juures rakendatakse samu käitlustehnoloogiaid ja -seadmeid, mis on juba kehtiva litsentsi andmisel heaks kiidetud, siis

määratakse konkreetsed keskkonnanõuded muutunud või lisandunud tegevuskohas jäätme-
loa või keskkonnamoju loaga.

Keskkonnaamet teatab ohtlike jäätmete käitlulitsentsi, sh muutmise menetluse algatamisest
ametlikus väljaandes [Ametlikud Teadaanded](#).

OHTLIKE JÄÄTMETE KÄITLUSLITSENTSI TAOTLUS

Soovitame ohtlike jäätmete käitluslitsentsi taotluse esitada eraldi kaaskirjaga, milles on välja toodud ettevõtte üldandmed:

- taotluse esitaja nimi
- taotluse selgelt sõnastatud sisu (selgitada, millisteks tegevusteks ohtlike jäätmete käitluslitsentsi taotletakse)
- taotluse esitamise kuupäev ja taotleja allkiri

Taotluse koosseis on nimetatud määruse 121 § 10 lõikes 1. Dokumendid tuleb esitada Keskkonnaametile komplekteerituna § 10 lõikes 1 esitatud järjestuses, kasutades sama numeratsiooni.

1. Kirjalik taotlus

Ärinimi või nimi	Palume esitada ärinimi äriregistris registreeritud kujul
Äriregistrikood või isikukood	
Postiaadress	Palume esitada <u>äriregistrijärgse aadressi</u> koos indeksiga
Telefoni number	
Faksi number	
E-posti aadress	
Vastutava isiku nimi, ametikoht	Märgitakse ettevõtte jäätmekäitluse eest vastutava isiku andmed, tema ametinimetus ettevõttes
Telefoni number	Vastutava isiku telefon
E-posti aadress	Vastutava isiku e-posti aadress
Taotluse esitamise kuupäev ja taotleja allkiri	

2. Litsentsi taotleja tegevusala iseloomustus, mis peab sisaldama Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatori koodi (EMTAK kood)

Anda ülevaade ettevõtte kogutegevustest, st ka nendest tegevustest, mis ei ole seotud ohtlike jäätmete käitlusega.

EMTAK kood on [Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatorist](#) (EMTAK) saadav koodinumber. Taotluses tuleb esitada kavandatavat ohtlike jäätmete käitlust käsitlev EMTAK kood. Tegevusala kood märkida koos tegevusala nimetusega.

3. Jäätmekäitluskoha olemasolu korral selle asupaiga andmed (näiteks kaart, territooriumi asendiplaan) ja dokumendid, mis kinnitavad õigust jäätmekäitluskohale kasutada

Taotluses esitada järgmised andmed jäätmekäitluskoha kohta:

- asukoht - aadress koos postiindeksiga ja [kinnistusraamatu](#) registriosa number või [katastriüksuse number](#). Kui territoorium, millel asub jäätmekäitluskoht ei ole kantud kinnistusraamatusse, tuleb edastada selguse huvides lähiaadressi kinnistu number.
- Jäätmekäitluskoha asendiplaan, kuhu on märgitud kus milliste tegevustega tegeletakse (võib olla skeemina joonistatud).
- Territooriumi kirjeldus (aluspind, valveseadmed, aiaga piiratud alad, hoonete kirjeldus, jms).
- Sademevee kogumisüsteemi olemasolu, ühisveevärgi ja kanalisatsiooni olemasolu.
- Käitluskoha kasutusõigust tõendavad dokumendid. Kui rendileping ei ole sõlmitud kinnistu omanikuga, siis peab olema juures kinnistu omaniku nõusolekut kinnitav dokument või algne leping, millest selgub, et kinnistut on õigus allrendile anda. Hoonestusõiguse puhul ka hoonestusõigust omava isiku nõusolek.

Kui ettevõttel on mitu jäätmekäitluskohta, tuleb vastavad andmed esitada kõigi jäätmekäitluskohtade kohta.

4. Taotleja jäätmekäitluskohajärgse või kui jäätmekäitluskoht puudub, ettevõtte asukohajärgse valla- või linnavalitsuse arvamus kavandatava tegevuse kohta

Enne taotluse esitamist Keskkonnaametile tuleb taotlusmaterjalid edastada ettevõtte jäätmekäitluskoha asukohajärgsele kohalikele omavalitsusele seisukoha saamiseks kavandatava tegevuse kohta. Kui ettevõttel on mitu jäätmekäitluskohta, kus soovib ohtlike jäätmeid käidelda, siis tuleb taotlusmaterjalid edastada kõigi vastavate jäätmekäitluskohtade asukohajärgsetele kohalikele omavalitsustele. Kui ettevõtte kavandatav tegevus ei ole seotud jäätmekäitluskohaga, st jäätmekäitluskoht puudub (nt OJ vedu), tuleb taotluse kohta küsida seisukoht ettevõtte asukohajärgselt omavalitsuselt.

Ilma kohaliku omavalitsuse seisukohata Keskkonnaametisse edastatud taotlus loetakse puudulikuks ning taotlust menetlusse ei võeta.

5. Selgitus taotleja poolt korraldatava jäätmekäitluse kohta koos loodusvarade kasutamise, energiamahukuse, tehnoloogiaprotsesside ja tehnilise varustatuse kirjeldusega ning vajalike skeemide või joonistega

Taotluse punktis 5 tuleb kirjeldada kõiki ettevõttes teostatavaid ning taotluse punktis 11 esitatud käideldavate jäätmeliikide tabelis kajastatud kavandatavaid jäätmekäitlustoiminguid. Kirjeldada konkreetseteks toiminguteks kasutatavaid seadmeid, mida ettevõtte omab. Ühtlasi tuleb selgituses kirjeldada kavandatava jäätmekäitluse loodusvarade kasutamise vajadust ning energiamahukust. Selguse huvides on soovitatav lisada taotlusmaterjalidele skeeme või jooniseid.

Selgituses tuleb välja tuua ettevõtte jäätmekäitlustoimingute maksimaalsed aastased käitlusvõimsused.

Kui ettevõtte kavandab selliste jäätmeliikide käitlemist, milledele on kehtestatud käitlusnõuded, tuleb jäätmekäitluse selgituses kirjeldada jäätmekäitluskoha ja kavandatava jäätmekäitluse vastavust kehtestatud nõuetele. Kui soovitakse käidelda selliseid jäätmeliike, millede käitlusele

on õigusaktidega kehtestatud ringlussevõtu ja taaskasutuse sihtarvud, tuleb selgituses kirjeldada, kuidas ettevõtte tagab sihtarvude täitmise.

Järgnevalt on toodud näited valitud toimingute kohta ning tegemist ei ole lõpliku nimekirjaga.

○ **Vaheladustamine (R13)**

Kirjeldada jäätmete ladustamise tingimusi. Kirjeldada selleks tegevuseks kasutatavaid vahendeid. Vajalik on tuua välja jäätmete hulk, mida ladustatakse üheaegselt.

○ **Romusõidukite käitlemine (R12s, R13)**

Keskkonnaministri 16.06.2011 määrus nr 33 „[Romusõidukite käitlusnõuded](#)“ (edaspidi määrus 33) kehtestab romusõidukitele käitlusnõuded. Kirjeldada, kuidas toimub romusõidukite demonteerimine ning esitada võrdlus määruses 33 sätestatud nõuetega.

Määruse 33 § 3 lõige 1 sätestab, millised romusõiduki osad tuleb töötlemisel eraldada sõidukist ning lõige 2 sätestab osade loetelu, mis tuleb eraldada enne lõplikku purustamist. Taotluses peab ettevõtte kirjeldama, kas romusõiduki töötlemisel nimetatud osad eraldatakse ning millise määrani romusõiduk tavaliselt lammutatakse.

Määruse 33 § 4 sätestab nõuded jäätmekäitluskohtale:

(1) Romusõidukite kogumiskoht peab olema:

- 1) ümbritsetud taraga;
- 2) varustatud valveseadmetega või ööpäevaringse valvega;
- 3) vedelikukindla pinnakattega;
- 4) varustatud sademevee kogumisseadmetega ja õlipüüduritega.

(2) Lammutuskojal peavad olema lisaks:

- 1) hoiuruumid või rajatised § 3 lõikes 1 nimetatud osade ja ohtlike jäätmete ladustamiseks;
  - 2) konteinerid akude, filtrite, PCB-sid ja PCT-sid sisaldavate kondensaatorite ladustamiseks;
  - 3) mahutid romusõidukitest eraldatud vedelike ja gaaside eraldi kogumiseks ja ladustamiseks;
  - 4) eraldatud alad kasutatud rehvide ja muude tuleohtlike osade ladustamiseks;
  - 5) kaal romusõidukist eraldatud osade ja vedelike kaalumiseks
- Täpsemad nõuded kirjeldatud [määruses 33](#).

Vabariigi Valitsuse 17.06.2010 [määruse nr 79](#) „Mootorsõidukitest ja nende osadest tekkinud jäätmete kogumise, tootjale tagastamise ning taaskasutamise või kõrvaldamise nõuded ja kord ning sihtarvud ja sihtarvude saavutamise tähtajad“ § 8 sätestab romusõidukite taaskasutuse ja korduskasutuse ning ringlussevõtu sihtarvud. Romusõidukite käitlejad peavad ohtlike jäätmete käitluslitsentsi taotluses kirjeldama, kuidas nad nimetatud sihtarvud saavutavad. Selleks tuleb kirjeldada, kuidas toimub korduskasutuseks ettevalmistamine ning näidata, millised on potentsiaalsed jäätmekäitluspartnerid. Jäätmete ekspordil tuleb arvestada, et ettevõtte kellele jäätmed üle antakse peab jäätmeid käitlema Euroopa Liidus kehtivate nõuetega samaväärsel tasemel. Sihtarvude täitmise tõenduseks nõuame Eestis ettevõttelt, kes purustab romusõidukeid, katsepurustamist. Romusõidukeid tohib purustamiseks üle anda ainult juhul, kui purustajal on tehtud katsepurustamine. See nõue kehtib ka romusõidukite ekspordil.

Käitusprotsessi kirjelduses tuleb näidata millise määrani romusõidukeid demonteeritakse – kas puhta metallkereni või eemaldatakse üksnes ohtlikud osad. Sellest lähtuvalt tuleb koostada ka taotluse punktis 12 esitatav tekkivate jäätmeliikide nimistu.

Romusõidukite käitlemisel peab käitleja arvestama ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr [850/2004](#) nõuetega püsivate orgaaniliste saasteainete kohta. Tuleb kirjeldada kuidas ettevõtte tuvastab osad, mis sisaldavad püsivaid orgaanilisi saasteaineid ning kuidas kavatakse selliseid jäätmeid käidelda või kellele need kavatakse üle anda.

○ **Elektroonikaromude käitlemine (R12s, R13)**

Keskkonnaministri 09.02.2005 määrus nr 9 „[Elektri- ja elektroonikaseadmete romude käitlusnõuded](#)“ (edaspidi määrus 9) kehtestab elektroonikaromude käitlusnõuded. Kirjeldada, kuidas toimub elektroonikaromude demonteerimine ning esitada võrdlus määruses 9 sätestatud nõuetega.

Määrus 9 § 2 lõige 1 sätestab, millised elektroonikaromu osad tuleb eraldada ning millised osad liigiti koguda. Taotluses peab ettevõtte kirjeldama, kas elektroonikaromude töötlemisel nimetatud osad eraldatakse ja liigiti kogutakse.

Määrus 9 § 3 sätestab nõuded käitluskohale:

(1) Elektroonikaromude kogumiskoht peab olema:

- 1) kaetud ilmastikukindla kattega;
- 2) vedelikukindla pinnakattega;
- 3) varustatud vedelike kogumisseadmega ning vajadusel dekanterite ja õlipüüduritega.

(2) Elektroonikaromude käitliskohtades peavad olema lisaks:

- 1) kaal;
- 2) ladustamiskoht(ad) lahtimonteeritud osade ja ohtlike jäätmete ladustamiseks;
- 3) mahutid patareide ja akude, PCB-sid ja PCT-sid sisaldavate kondensaatorite ja muude ohtlike jäätmete ja radioaktiivsete jäätmete ladustamiseks;
- 4) seadmed reovee puhastamiseks.

Täpsemad nõuded on toodud [määruses 9](#).

[Vabariigi Valitsuse 20.04.2009 määruse nr 65](#) „Elektri- ja elektroonikaseadmetest tekkinud jäätmete kogumise, tootjale tagastamise ning taaskasutamise või kõrvaldamise nõuded ja kord ning sihtarvud ja sihtarvude saavutamise tähtajad“ § 8 sätestab elektroonikaromu taaskasutamise ja korduskasutamise ning ringlussevõtu sihtarvud. Elektroonikaromude käitlejad peavad taotluses kirjeldama, kuidas nad nimetatud sihtarvud saavutavad. Kui tekkivad jäätmed plaanitakse teistele käitlejatele edasi anda, tuleb taotluses näidata kellele plaanitakse jäätmeid üle anda ning mis jäätmetest edasi saab (võetakse ringlusse, põletatakse või taaskasutatakse muul viisil).

Elektroonikaromude käitlemisel peab käitleja arvestama ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr [850/2004](#) püsivate orgaaniliste saasteainete kohta. Tuleb kirjeldada kuidas ettevõtte tuvastab osad, mis sisaldavad püsivaid orgaanilisi saasteaineid ning kuidas kavatakse selliseid jäätmeid käidelda või kellele need kavatakse üle anda.

- **Aku- ja patareijäätmete käitlemine**

Keskkonnaministri 10.01.2008 määrus nr 5 „[Kasutatud patareide ja akude käitlusnõuded](#)“ (edaspidi määrus 5) kehtestab nõuded patareide ja akude käitlemiseks. Kirjeldada, kuidas toimub aku- ja patareijäätmete käitlemine ning esitada võrdlus määruses 5 sätestatud nõuetega.

Määruse 5 § 2 sätestab patarei- ja akujäätmete käitlustingimused ning § 3 patarei- ja akujäätmete käitlus- ja ladustamiskohtadele esitatavad nõuded.

Vabariigi Valitsuse 07.08.2008 [määruse nr 124](#) „Patareidest ja akudest tekkinud jäätmete kogumise, tootjale tagastamise ning taaskasutamise või kõrvaldamise nõuded ja kord ning sihtarvud ja sihtarvude saavutamise tähtajad“ § 7 sätestab patarei- ja akujäätmete taaskasutuse ja ringlussevõtu sihtarvud. Patarei- ja akujäätmete käitlejad peavad ohtlike jäätmete käitluslitsentsi taotluses kirjeldama, kuidas nad nimetatud sihtarvud saavutavad.

- **Pinnase puhastamine (R5o, R12o, D8)**

Kirjeldada milliste saasteainetega saastunud pinnast soovib ettevõtte puhastada, kuidas toimub pinnase puhastamine ning kuidas tagatakse vastavus nõuetele. Taotlusele tuleb lisada protsessi tehnoloogiline skeem ja joonised, andmed protsessi retseptide kohta (lisa- või tugiainete keskmised kogused ja parameetrid, millest lisa- ja tugiainete kogus sõltub jms). Kirjeldada milliseid näitajaid ettevõtte analüüsib pinnase puhastamise sisenditest ja käitlusprotsessi saadustest. Kui ettevõtte soovib teostada erinevaid käitlustoiminguid (nt koodid R5o, R12o ja D8), tuleb selgitada, millistest käitlusprotsessi saaduse (kvaliteedi)näitajatest lähtuvalt tehakse vahet nende toimingutel vahel – mida mõõdetakse või seiratakse. Ühtlasi tuleb võrrelda jäätmekäitluskoha vastavust kehtestatud nõuetele.

Puhastatud pinnas peab vastama keskkonnaministri 11.08.2010 määruses nr 38 „[Ohtlike ainete sisalduse piirväärtused pinnases](#)“ toodud nõuetele. Analüüsitava saasteainete valikul ja määramisel võtta aluseks keskkonnaministri 08.04.2013 määruses nr 7 „[Biolagunevatest jäätmetest komposti tootmise nõuded](#)“ nimetatud saasteained (plii, kaadmium, kroom, vask, nikkel, elavhõbe, tsink) ning lisaks naftasaadused (süsivesinikud C10-C40, summa). Kui on teada pinnase päritolu, nt teadaolev tööstus, siis tuleb analüüsida lisaks ka sellele tööstusharule iseloomulikke saasteaineid.

- **Jäätmete ümberpakkimine (R12y)**

Kirjeldada, kuidas toimub ümberpakkimine ning milline on ettevõtte tehniline varustatus.

- **Jäätmekütuse valmistamine (R12x)**

Kirjeldada, kuidas toimub jäätmesegude valmistamine, milliseid jäätmeliike omavahel kokku segatakse, millistest näitajatest lähtutakse segude koostamisel. Juhime tähelepanu, et jäätmesegudesse võib sisse segada üksnes neid jäätmeliike, mis on kantud jäätmekütust põletava ettevõtte keskkonnaloale eraldiseisvalt.

6. Jäätmekäitluses rakendatavate tehnoloogiaprotsesside ja tehnilise varustatuse võrdlus parima võimaliku tehnikaga tööstusheite seaduse mõistes

Esitada jäätmekäitluses rakendatavate tehnoloogiaprotsesside ja tehnilise varustuse võrdlus parima võimaliku tehnika tööstusheite seaduse mõistes. EL liikmesriikides koondab asjakohase teabe parima võimaliku tehnika (PVT) kohta valdkonnapõhine viitedokument ehk BREF (BAT Reference Document). BREF-id koostab ja ajakohastab Euroopa Komisjoni teadusuuringute ühiskeskus (<http://eippcb.jrc.ec.europa.eu/>). PVT- alase info eesti keeles koondab saastuse kompleksse vältimise ja kontrollimise koduleht (<http://www.ippc.envir.ee/>).

Taotluses tuleb kavandatava tegevuse etappe võrrelda jäätmete BREF-iga, kavandatavast tegevusest tulenevalt võib olla vajadus võrrelda ka muude viitedokumentidega, nt ladude BREF-iga. Kui kavandatavat tegevust pole otseselt kirjeldatud jäätmete BREF-is või muudes viitedokumentides, siis tuleb taotleja poolt kasutatavat tehnikat võrrelda muude samalaadsete olemasolevate tuntud parimate tehnikatega, mis hõlmaksid vastavalt nii tehnoloogiat kui seadmeid.

Siin punktis ei võrrelda ettevõtte kavandatavat tegevust õigusaktides sätestatuga, v.a juhul kui vastav määrus on võrdsustatud viitedokumendiga (nt prügilamäärus).

7. Taotleja selgitus jäätmekäitluse võimaliku keskkonnamõju ning selle vältimiseks rakendatavate meetmete kohta. Selgituse koostamisel lähtutakse keskkonnamõju olulisusest, ruumilisest ulatusest, kestusest, sagedusest ja pöörduvusest, toimest, kumulatiivsusest ja piiriülesest mõjust ning mõju ilmnenise tõenäosusest

Jäätmekäitluse võimaliku keskkonnamõju kirjeldamisel tuleb hinnata kavandatava jäätmekäitluse mõju pinnasele, põhjaveele, õhule, pinnaveele, müra, lõhna lähtudes keskkonnamõju olulisusest, ruumilisest ulatusest, kestusest, sagedusest ja pöörduvusest, toimest, kumulatiivsusest ja piiriülesest mõjust ning mõju ilmnenise tõenäosusest. Taotlusmaterjalides tuleb kirjeldada ka meetmeid, mida rakendatakse vastava mõju vältimiseks. Selgitus on vajalik hindamaks KMH teostamise vajalikkust.

Selles punktis mitte kirjeldada võimalikke avariiolukordi ja nende vältimist.

8. Jäätmekäitluskoha olemasolu korral selle asupaiga keskkonnatingimused, sealhulgas lähiümbruse keskkonnatingimused

Kirjeldada jäätmekäitluskohta, selle keskkonnatingimusi, sh lähiümbruse keskkonnatingimusi. Mitme jäätmekäitluskoha puhul anda ülevaade kõikide jäätmekäitluskohtade ja nende lähiümbruse keskkonnatingimuste kohta.

Kui ettevõtte kavandatav tegevus ei ole seotud jäätmekäitluskohaga, st jäätmekäitluskoht puudub (nt OJ vedu), märkida selles punktis, et jäätmekäitluskoht puudub.

9. Jäätmekäitluskoha olemasolu korral ülevaade selle lähipiirkonnas toimuvast muust tegevusest

Kirjeldada ettevõtte lähiumbruses tegutsevaid ettevõtteid, näidates ära nende tegevusalad ning asetuse ettevõtte suhtes. Soovitatav lähiumbruses tegutsevad ettevõtted kanda kaardile.

Kui ettevõtte kavandatav tegevus ei ole seotud jäätmekäitluskohaga, st jäätmekäitluskoht puudub (nt OJ vedu), märkida selles punktis, et jäätmekäitluskoht puudub.

10. Selgitused tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkuse kohta ja avarii korral rakendatavate ohutusabinõude ja -vahendite kirjeldus ning tegevuskava

Taotluses tuleb selgitada ettevõtte tegevusega kaasneda võivaid avariilukordi ning hinnata nende esinemise võimalikkust. Ühtlasi kirjeldada avarii korral rakendatavaid ohutusabinõusid ja -vahendeid. Samuti tuleb antud punktis esitada tegevuskava erinevates avariilukordades.

11. Käideldavate jäätmeliikide nimistu vastavalt jäätmeseaduse § 2 lõike 5 alusel kehtestatud jäätmenimistule, jäätmete kogused ning jäätmekäitlustoimingud vastavalt jäätmeseaduse § 15 lõike 8 ja § 17 lõike 2 alusel kehtestatud taaskasutamistoimingute ja kõrvaldamistoimingute nimistutele

Andmed ettevõtte poolt käideldavate jäätmeliikide, käitluskoguste ja -toimingute kohta soovime esitada järgmist tabeli kujul:

Jäätmeliigid ja -kogused, mida on lubatud käidelda							
Koodi-number ¹	Jäätmeliik ¹	Käideldavad jäätmekogused, tonni/aastas					
		Kogumine	Vedu	Taaskasutamine		Kõrvaldamine	
				R koodinumber ²	Kogus	D koodi-number ²	Kogus
Märkida koodinumber vastavalt Keskkonnaministri 14.12.2015 määrusele nr 70 "Jäätmete liigitamise kord ja jäätmenimistu"	Märkida jäätmeliik vastavalt Keskkonnaministri 14.12.2015 määrusele nr 70 "Jäätmete liigitamise kord ja jäätmenimistu".	Kui ettevõtte soovib koguda ohtlike jäätmeid, märkida vastava jäätmeliigi aastane kogumise kogus	Kui ettevõtte soovib vedada ohtlike jäätmeid, märkida vastava jäätmeliigi aastane veokogus	Märkida ettevõttes taaskasutatavate ohtlike jäätmete taaskasutamistoimingute koodid (R-koodid) vastavalt Vabariigi Valitsuse 08.12.2011 määrusele nr 148 "Jäätmete taaskasutamise ja kõrvaldamistoimingute nimistud". Toimingu-koodide selgitused leiate Lisast	Märkida ettevõttes taaskasutatavate ohtlike jäätmete kogused	Märkida kõrvaldatavate ohtlike jäätmete kõrvaldamistoimingute koodid vastavalt Vabariigi Valitsuse 08.12.2011 määrusele nr 148 "Jäätmete taaskasutamise ja kõrvaldamistoimingute nimistud". Toimingu-koodide selgitused leiate Lisast	Märkida ettevõttes kõrvaldatavate OJ kogused

Käideldavaid jäätmeliigid tuleb tabelis esitada 6-kohaliste jäätmekoodidega.

Kui ettevõtte teostab erinevaid jäätmekäitlustoiminguid (nt R3m, R5o, R12x, D5 jt), siis tuleb vastava käitlustoimingud ja -kogused kanda eraldi tabeliridadele, et oleks võimalik hinnata ettevõtte käitlusvõimekust.

Kui ettevõttel on mitu jäätmekäitluskohta, kus soovib ohtlikke jäätmeid käidelda, siis tuleb käideldavate jäätmeliikide tabel esitada iga jäätmekäitluskoha kohta eraldi.

12. Käitlusprotsessi tulemusena tekkivate jäätmeliikide nimistu, jäätmete kogused ja edasine käitlemise viis või teistele ettevõtetele üleandmine

Esitada andmed ettevõtte tegevuse tulemusena tekkivate jäätmeliikide kohta. Siin tuleb näidata ka need jäätmeliigid ja vastavad kogused, mis ettevõtte kokku kogub ja teistele ettevõtetele käitlemiseks üle annab. Ühtlasi tuleb selles punktis näidata, kellele tekkinud jäätmeliigid edasiseks käitluseks üle annab. Litsentsi taotleja peab olema veendunud, et isikul, kellele jäätmeid edasiseks käitlemiseks üle antakse on jäätmeluba või keskkonnakompleksluba, mis annab õiguse üle antud jäätmete käitlemiseks. Keskkonnalubade olemasolu saab kontrollida Keskkonnaameti [e-teenuste portaalis](#).

Erinevate jäätmeliikide demonteerimise tulemusena tekkivaid jäätmeliike näidata eraldiseisvalt. Probleemtoodete demonteerimise tulemusena tekkinud jäätmeliigid tuleb näidata 8-kohaliste koodidega, võttes aluseks probleemtoodete täpsustatud [nimistu](#). Demonteerimise tulemusena tekkivate jäätmeliikide edasise käitluse kohta anda teave selliselt, et oleks võimalik hinnata kehtestatud sihtarvude täitmist.

NB Romusõidukite käitluse tulemusena eraldatud metalli ei saa näidata jäätmenimistu 17 jaotise koodidega. Romusõidukite demonteerimise tulemusena tekkivate jäätmeliikide andmete esitamisel tuleb lähtuda taotluse punktis 5 esitatud selgitusest. Kui romusõiduk lammutatakse puhta kereni, siis tuleb näidata alajaotisesse 16 01 kuuluva jäätmekoodiga 16 01 17 metalli teket. Kui kere külge jäävad mittemetalsed osad, siis tuleb näidata mitteohtliku romusõiduki (16 01 06) teket.

13. Jäätmekäitluse eest vastutava isiku pädevusnõudeid kinnitavad dokumendid vastavalt jäätmeseaduse § 100 lõike 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri määrusele

Ohtlike jäätmete käitluse ees vastutava isiku koolitusele ja pädevusele esitatavad nõuded on kehtestatud keskkonnaministri 12.04.2007 [määrusega nr 28](#) „Ohtlike jäätmete käitluse eest vastutava isiku koolitusele ja pädevusele esitatavad nõuded“ (edaspidi *määrus 28*). Määruse 28 kohaselt peab jäätmekäitluse eest vastutaval isikul olema:

- vähemalt üld- või kutsekeskharidus;
- määruse 28 § 2 lõikes 2 loetletud teadmised:
  - jäätmekäitluse õiguslikud alused Eestis ja Euroopa Liidus;
  - jäätmete ohtlikud omadused, jäätmete liigitamine ohtlikeks ja tavajäätmeteks, liigitamise alused;

- jäätmekäitlustoimingud;
  - jäätmekäitluskohad (prügila, jäätmepõletus- ja koospõletustehas, muud jäätmekäitluskohad) ja ohtlike jäätmete käitluskohale esitatavad nõuded;
  - ohtlike jäätmete vedamine (pakendamine ja märgistamine, ohtlike jäätmete saatekiri, ohtlike jäätmete riikidevaheline vedu);
  - arvestuse pidamine jäätmete, sealhulgas ohtlike jäätmete tekke ja käitlemise üle, jäätmearuande koostamine ja esitamine;
  - ohtlike jäätmete käitlemiseks vajalikud keskkonnalaad (ohtlike jäätmete käitluslitsents, jäätmeluba, keskkonnakompleksluba), nende taotlemine ja menetlemine;
  - parim võimalik tehnika (parima võimaliku tehnika mõiste ja rakendamise alused jäätmekäitluses);
  - ohtlike jäätmete käitluse võimalik keskkonnamõju, selle hindamine, saastuse vältimise meetmed;
  - tervise- ja töökaitse ohtlike jäätmete käitlemisel;
  - ohtlike jäätmete käitlemisel toimuda võiva avarii või õnnetusjuhtumi korral rakendatavad meetmed ja vahendid;
  - kindlustus õnnetusjuhtumitest tekkinud keskkonnareostuse likvideerimise kulude katmiseks;
  - ohtlike jäätmete käitlemise olukord Eestis (riigi jäätmekava, käitluskohtade võrgustik, käitlusettevõtted, nende võimalused, kogemused ja perspektiiv).
- vähemalt kolmeaastane töökogemus viimase viie aasta jooksul jäätmekäitluses või tegevusvaldkonnas, kus tootmisest või toodangust tekivad ohtlikud jäätmed.

Määruse 28 § 2 lõikes 2 nimetatud teadmised loetakse täidetuks, kui vastutaval isikul on läbitud õppekava, mis käsitles muuhulgas nimetatud teemasid või 24-tunnine koolitus.

Taotluses tuleb esitada pädevust kinnitavate dokumentide koopiad. Kui jäätmekäitluse eest vastutav isik on omandanud keskkonnaalase kõrghariduse, tuleb kõrgharidust kinnitava diplomi juurde lisada koopia akadeemilisest õiendist või kõrghariduse omandamise ajal kehtinud õppekava, mis kinnitaks vastavust määruse 28 § 3 lõike 2 punktile 2. Kui vastav isik on läbinud 24-tunnise koolituse, tuleb esitada koolituse läbimist tõendava tunnistuse koopia ja vähemalt keskharidust tõendava dokumendi koopia. Andmetele lisada töökogemise kirjeldus.

14. Ohtlike jäätmete käitlusega seotud töötajate töökorralduslikest dokumentidest lähtuv tööülesannete loetelu, milles on märgitud töötajate pädevus ja vastutus

Esitada jäätmekäitlusega tegelevate isikute, eeskätt ohtlike jäätmete käitluse eest vastutava isiku, tööülesannete loetelu, milles on märgitud töötajate pädevus ja vastutus. Taotluses tuleb välja tuua, kes (ametikoht) ja millega tegeleb ning mille eest vastutab.

15. Ohtlike jäätmete käitlusega seotud töötajate haridust tõendavad dokumendid ja varem tehtud tööde loetelu

Esitada ohtlike jäätmete käitlusega seotud töötajate, sh jäätmekäitluse eest vastutava isiku, haridust tõendavate dokumentide koopiad ja varem tehtud tööde nimekiri. Selles punktis tuleb muuhulgas esitada nende isikute, kelle tegevusele on seatud täiendavad nõudmised, pädevust

kinnitavad dokumendid. Näiteks kui ettevõtte soovib vedada jäätmeid, mille puhul on vajalik ADR, siis tuleb esitada taotlusmaterjalide hulgas vastavate juhtide ADR juhitunnistused ja andmed vastavate veokite kohta.

16. Kinnitus kindlustuse olemasolu kohta õnnetusjuhtumitest tekkinud keskkonnareostuse likvideerimise kulude katmiseks vastavalt jäätmeseaduse § 100 lõike 1 punktile 3

Määruse 121 kohaselt võib esitada kinnituse kindlustuse olemasolu kohta vahetult enne litsentsi andmise või litsentsi andmisest keeldumise otsuse tegemist. Taotlusmaterjalidele tuleb lisada kindlustuse suuruse arvutus ja kui on olemas, siis kindlustuse eelpakkumine. Koopia kindlustuspoliisist tuleb esitada hiljemalt ohtlike jäätmete käitluslitsentsi andmise eelnõu edastamisel ettevõttele.

Kindlustussumma suurus arvutatakse valemi $M = TxL/52$ järgi, kus:

M – kindlustuse suurus eurodes;

T – 255 eurot tonni kohta, kahekordne keskmine arvestuslik ohtlike jäätmete töötlemis- või ladestustasu 2000. aastal;

L – summaarne ohtlike jäätmete aastane käitlemiskogus tonnides, mis on käitluslitsentsi taotlejal litsentsi taotluse vormis toodud summaarne kogus;

52 – nädalate arv aastas.

Kui eeltoodud valemi alusel arvatud rahalise tagatise suurus on väiksem kui 6390 eurot, on rahalise tagatise väärtuseks 6390 eurot aastas ning kui valemi alusel arvatud rahalise tagatise suurus on suurem kui 319 550 eurot, on rahalise tagatise väärtuseks 319 550 eurot aastas.

17. Kinnitus tehniliste vahendite ja võimaluse olemasolu kohta jäätmeseaduse § 64 lõike 1 kohase ohtlike jäätmete saatekirja koostamiseks.

Esitada kinnitus, et ettevõttel on olemas tehnilised vahendid ohtlike jäätmete saatekirja koostamiseks ohtlike jäätmete saatekirjade [infosüsteemis](#).

Ohtlike jäätmete käitluslitsentsi taotluse võib esitada digitaaldokumendina, mis allkirjastatakse e-identimise ja e-tehingute usaldusteenuste seaduses sätestatud korras. Digitaalselt allkirjastatud taotlus saadetakse Keskkonnaameti üldadressile info@keskkonnaamet.ee.

OHTLIKE JÄÄTMETE KÄITLUSLITSENTSI MUUTMISE TAOTLUS

Ohtlike jäätmete käitluslitsentsi muudetakse jäätmeseaduse § 101¹ loetletud juhtudel. Lisaks on võimalik litsentsi omaja taotluse alusel muuta käitluslitsentsile kantud jäätmeliike, nende käitlustoiminguid ja -koguseid.

- **Muutunud on ettevõtte nimi, äriregistri kohane aadress või registrikood**
Andmete muutmiseks litsentsil tuleb esitada Keskkonnaametile taotlus, mis koosneb kirjalikust taotlusest (määrus 121 § 10 lõike 1 punkt 1) ja litsentsi taotleja tegevusala iseloomustusest koos Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatori koodiga (EMTAK kood) (määrus 121 § 10 lõike 1 punkt 2).
- **Muutunud on ettevõtte jäätmekäitluse eest vastutav isik**
Andmete muutmiseks litsentsil tuleb esitada keskkonnaametile taotlus, mis koosneb kirjalikust taotlusest (määrus 121 § 10 lõike 1 punkt 1) ja jäätmekäitluse eest vastutava isiku pädevusnõudeid kinnitavad dokumendid (määrus 121 § 10 lõike 1 punkt 13).
- **Muutunud on ettevõtte tegevuskoht**, sh litsentsile soovitakse lisada juurde uus jäätmekäitluskoht
Andmete muutmiseks ja uue jäätmekäitluskoha lisamiseks litsentsile tuleb esitada Keskkonnaametile täies mahus (määrus 121 § 10 lõike 1 punktid 1-17) ohtlike jäätmete käitluslitsentsi taotlus.
- **Jäätmeliikide, käitluskoguste jms muutmine**
Kui ettevõtte soovib muuta ohtlike jäätmete käitluslitsentsile kantud jäätmeliike, nende käitluskoguseid ja/või käitlustoiminguid, tuleb andmete muutmiseks esitada Keskkonnaametile täies mahus (määrus 121 § 10 lõike 1 punktid 1-17) ohtlike jäätmete käitluslitsentsi taotlus. Taotlus tuleb koostada lähtudes kavandatavast muutmisest.
- **Jäätmekäitluskoha eemaldamine**
Käitluskoha eemaldamiseks litsentsilt tuleb edastada Keskkonnaametile vabas vormis taotlus.

Ohtlike jäätmete käitluslitsentsi muutmise taotluses tuleb konkreetselt välja tuua, mida soovitakse muuta ning taotluses käsitleda üksnes kavandatavat muutmist.

Ohtlike jäätmete käitluslitsentsi muutmise taotluse võib esitada digitaaldokumendina, mis allkirjastatakse e-identimise ja e-tehingute usaldusteenuste seaduses sätestatud korras. Digitaalselt allkirjastatud taotlus saadetakse Keskkonnaameti üldaadressile info@keskkonnaamet.ee.

Lisa Toimingukoodide selgitused Vabariigi Valitsuse 08.12.2011 määrus nr 148 „Jäätmete taaskasutamise- ja kõrvaldamistoimingute nimistud“

R1 – jäätmete kasutamine peamiselt kütusena või energiaallikana muulviisil; (arvestades energiatõhusust)	Jäätmete põletamine koos energia kasutuselevõtmisega kui põletamisel kasutusse võetav energiakogus on suhteliselt küllalt suur, et ületada määruses toodud energiatõhususe näitajat. R1 alla ei kuulu põllumajandustootmisest või metsandusest pärit biomassi põletamine (ei kuulu jäätmeseaduse reguleerimisalasse, §1 lg1 ¹ p5)
R2 – lahustite taasväärtustamine või regenereerimine;	Lahustite töötlemisel R2 on põhisaaduseks esialgne lahusti , lisaks sekundaarsete jäätmetena mingid setted, mehhaanilised lisandid, eraldatud vesi jms
R3o – bioloogiline ringlussevõtt;	Biolagunevate jäätmete aeroobne töötlemine (kompostimine), saaduseks tootena compost või anaeroobne töötlemine (kääritamine), tulemuseks biogaas ja kääritussete (tootena). Kompostimine ning kääritamine peavad toimuma ja toote omadused olema vastavuses keskkonnaministri 08.04.2013 määrusega nr 7 „ Biolagunevatest jäätmetest komposti tootmise nõuded “ või keskkonnaministri 10.05.2016 määrusega nr 12 „ Nõuded biolagunevatest jäätmetest biogaasi tootmisel tekkiva kääritusjäägi kohta “
R3m – mehaaniline ringlussevõtt ehk jäätmematerjali taaskasutamine selle keemilist struktuuri muutmata kas esialgsel või mõnel muul otstarbel;	Tavaliselt kõige laiem taaskasutustoiming, kus kasutatakse ära jäätmete materjal. Nt autorehvidest kummipurust uute kummitoodete valmistamine. R3m alla ei kuulu aga rehvide tükeldamine, mis on kummimaterjali lõplikuks taaskasutamiseks ettevalmistav ja seda hõlbustav tegevus, mille tulemusena jäätmete liik ja kogus põhimõtteliselt ei muutu.
R3c – keemiline ringlussevõtt ehk jäätmematerjali lagundamine algkomponentideks ning nendest esialgsena analoogse materjali valmistamine;	Suhteliselt harva esinev toiming, näiteks autorehvide polümeerse materjali lagundamine algkomponentideks (monomeerideks) ning nendest uue kummi valmistamine.
R3f – ringlussevõtt toormevaruna ehk jäätmematerjali lagundamine, sealhulgas gaasistamise ja pürolüüsi teel mis tahes keemilisteks ühenditeks, mis võetakse järgnevalt ringlusse kemikaalidena uue toote koostises;	Samuti mitte eriti tihti esinev toiming, näiteks autorehvide lagundamine pürolüüsi teel mis tahes keemilisteks ühenditeks, mis järgnevalt võetakse kasutusse kütteõlina või keemiatööstuse toormena (tootena).
R3k – jäätmeteks muutunud, peamiselt orgaanilisest materjalist koosnevate toodete või nende komponentide korduskasutuseks ettevalmistamine;	Jäätmeseaduse §15 lg 3 alusel kontrolliv, puhastav või parandav taaskasutamismoodus , millega jäätmeteks muutunud tooteid või nende komponente valmistatakse ette selliselt, et neid oleks võimalik korduskasutada ilma mis tahes muu eeltötluseta nende esialgsel otstarbel. Nt autorehvide protekteerimine käib selle toiminguga alla.
R4 – metallide või metalliühendite ringlussevõtt või taasväärtustamine;	Peamiselt metallide ringlussevõtt nende ümbersulatamise teel ja seejärel sulamitest uute toodete või tootekvaliteediga metalltoorikute (kangide jne) valmistamine. Samuti ka metallijäätmete sortimine puhastamine ning ettevalmistamine järgnevaks ringlussevõtuks juhul kui saadud materjal rahuldab EL Nõukogu kinnitatud jäätmete lakkamise kriteeriume http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:094:0002:0011:EN:PDF .
R5m – mehaaniline ringlussevõtt, sealhulgas anorgaaniliste ehitusmaterjalide ringlussevõtt ja pinnase puhastamine, mille tulemuseks on pinnase taaskasutamine;	Suhteliselt laialt rakendatav taaskasutustoiming. Koodiga märgitakse peamiselt ringlussevõtu toiminguid, näiteks kui ehitusjäätmetest valmistatakse tehnilistele nõuetele või standarditele vastavat, tootena käsitletavat ehitusmaterjali. Pinnase puhastamisel tuleks seda koodi kasutada vaid siis kui tegemist on puht mehhaanilise puhastamisega – mingite võõriste väljanõppimise või sõelumisega.

R5o – pinnase puhastamine, mille tulemuseks on pinnase taaskasutamine, sh töötlemine bioloogiliste, termiliste, füüsikaliskeemiliste jm meetoditega	Seni laiemalt levinud pinnase puhastamine bioloogiliste meetoditega kui tulemuseks on keskkonnaministri 11.08.2010 määrusega nr 38 „ Ohtlike ainete sisalduse piirväärtused pinnases “ sätestatud pinnasenormidele vastav pinnas. Seda tuleks selgelt eristada R3o-ga tähistatud kompostimisest, mille puhul on saaduseks orgaanilise väetisena või mullaparandusainena kasutatav materjal e. kompost.
R5c – keemiline ringlussevõtt;	Suhteliselt harva esinev taaskasutustoiming, põhimõtteliselt analoogne toiminguga R3c nt mingi jäätmeteks muutunud anorgaanilise soolalahuse elektrolüüs ja selliselt eraldatud algkomponentidest puhta soola uuesti valmistamine.
R5f – ringlussevõtt toormevaruna;	Põhimõtteliselt analoogne toiminguga R3f. Näiteks lubja CaCO ₃ termiline lagundamine ning tekkinud CaO kasutamine mingiks lubjale omaseks otstarbeks. Ei ole seotud lattu kuhjatud jäätmetoorme (nt põlevkivi aheraine vms) mehhaanilise ringlussevõtuga R5m.
R5k – jäätmeteks muutunud, peamiselt anorgaanilisest materjalist koosnevate toodete või nende komponentide korduskasutuseks ettevalmistamine;	Jäätmeseaduse §15 lg 3 alusel kontrolliv, puhastav või parandav taaskasutamismoodus, nt romusõidukite või elektroonikaromu osade ja komponentide ettevalmistamine müügiks, s.t. korduskasutamiseks nende osade esialgsel otstarbel.
R5t- jäätmete taaskasutamine tagasitaitena, mille korral sobivaid jäätmeid kasutatakse maa-alade täitmiseks, taastamiseks või kaevandatud maa-ala korrastamiseks;	Jäätmeseaduses ja jäätmete raamdirektiivis 2006/98/EÜ nimetatud ka kaeveõonte täitmiseks või sageli ka pinnasetäiteks. Jäätmeseaduse § 22 ¹ (jäätmehierarhia) alusel ei ole tagasitaitede ringlussevõtt, vaid madalamal hierarhilisel tasemel olev nn muu taaskasutamine. Seetõttu tuleb seda taaskasutustoimingut selgelt eristada mehhaanilisest ringlussevõtust R5m, nt mineraalsete jäätmematerjalide kasutamisest teedeehitusel, või pinnastöötlustest R10, millel on põllumajanduslikud või ökoloogilised eesmärgid.
R6 – hapete või aluste regenereerimine;	Toimingu tulemusena saadakse läbitöötanud hapetest või alustest esialgsed ained või materjalid tagasi. See toiming ei tohiks hõlmata hapetest ja alustest keemiliste reaktsioonide teel mingite muude toodete saamist.
R7 – reostustõrjeks kasutatud ainete taaskasutamine;	Reostustõrjeks kasutatud ainete all võib käsitleda ammendunud adsorbente või absorbente, filtrimaterjale, aktiivsütt, saepuru jne. Kuna tegemist on taaskasutamisega, siis peaks siia alla kuuluma eelnimetatud materjalide ringlussevõtt, põletamine vms, st muude R-toimingute tegemine käesolevast nimistust. See toiming on seega materjalipõhine, st seotud kindlat tüüpi materjaliga, ning ei ole tegevuse enda suhtes spetsiifiline. Selgem on selle toimingu asemel näidata konkreetseid taaskasutustoiminguid nagu R1 (saastunud saepuru põletamine), R5k (aktiivsöe regenereerimine järgnevak korduskasutuseks) jne.
R8 – katalüsaatorikomponentide taaskasutamine;	Siin on sama põhimõte, mis R7 puhul – st see toimingukood on antud taaskasutatava aine või materjali, mitte toimingu enda olemuse alusel. Eestis levinud ei ole.
R9 – vanaõli taasrafineerimine või korduskasutamiseks ettevalmistamine mõnel muul viisil;	Selle toimingu puhul tuleb lähtuda jäätmeseaduse §-s 65 ¹ antud vanaõli definitsioonist. See ei hõlma kütusejätmeid, mahutite jääke, pilsivett jne. R9 koodi tuleb kasutada vaid juhul kui töötlemise tulemusena tekkinud saadust kasutatakse selle esialgsel otstarbel – määrdeõlina, baasõlina jms. Kindlasti ei kuulu siia alla kütusesegude valmistamine või kütusekomponentide tootmine
R10 – pinnastöötlus põllumajanduses kasutamise eesmärgil või keskkonna ökoloogilise seisundi parandamiseks;	Toimingukoodi R10 tuleb kasutada ainult siis kui selle eesmärgid on põllumajanduslikud (nt mullaviljakuse parandamine tuhkade, lubijätmete, reoveesete lisamise teel) või nt liigilise mitmekesisuse suurendamine mingis piirkonnas või keskkonnaelemendis. (happeliste järvede lupjamine). Siia alla ei kuulu tagasitaitena mehhaaniline aukude täitmine või pinnasevormide kujundamine (R5t).

R 11 – koodinumbriga R1– R10 märgitud mis tahes toimingu tagajärjel tekkinud jäätmete kasutamine;	See taaskasutamistoiming on analoogiliselt R7 ja R8-ga materjalipõhine. Käitlustoimingu määramisel on oluline siin jäätmete olemus, mitte tegelik toiming ise, mis võib olla põletamine, kompostimine jne. Taaskasutatakse muude taaskasutamisprotsesside juures tekkinud jäätmeid nt jäätmepõletustuhka, kompostimisel kompostist väljasõelatud fraktsiooni, vanametalli sulatamisel tekkinud räbu jne. Praktilist kasutamist pole leidnud ning seda koodi peaks võimalusel asendada muude, spetsiifilisemate taaskasutuskoodidega R1-R10 seast.
R12v – jäätmete vahetamine;	Praktiliselt mittevajalik toimingukood.
R12p – jäätmete taaskasutamisele eelnev füüsikalise-keemiline töötlemine (kuivatamine, aurutamine, konditsioneerimine jms);	Sisuliselt jäätmete ettevalmistav tegevus juhul kui töötlemissaadused järgnevalt taaskasutatakse. Selle koodiga tuleb tähistada näiteks õliseguse vee puhastamine flotatsioonimeetodil kui põhisaaduseks on õlifraktsioon, mis järgnevalt taaskasutatakse (nt põletatakse). Varem oli raskusi sellise tegevuse tähistamisega. Toimingu tulemusena tekivad sekundaarsed jäätmed. Analoogiline toiming kõrvaldamistoiminguga D9.
R12o – jäätmete taaskasutamisele eelnev bioloogiline töötlus;	Saastunud jäätmete bioloogiline töötlus, juhul kui ei saavutata saastetaseme väärtusi, mis lubaksid jäätmeid (nt setteid, saastunud pinnast) keskkonda jätta või viia ning kui töötlemissaadused (sekundaarsed jäätmed) järgnevalt mingi muu toimingu abil taaskasutatakse. Saab kasutada jäätmete mehhaanilis-bioloogilise töötlemise (MBT) puhul kui nt põhiosa töötlemisel tekkinud jäätmetest taaskasutatakse jäätmekütusena või prügilate katmiseks. Analoogiline toiming kõrvaldamistoiminguga D8.
R12x – taaskasutamisele eelnev jäätmesegude koostamine või jäätmete segamine;	Jäätmesegude koostamine juhul kui töötlemissaadused (sekundaarsed jäätmed) järgnevalt mingi muu toimingu abil taaskasutatakse. Siia kuulub nt jäätmekütuse segude valmistamine eri jäätmeliikidest, mida varem tihti tähistati tinglikult koodiga R3. Toimingu tulemusena tekivad sekundaarsed jäätmed jäätmenimistu jaotisest 19. Analoogiline toiming kõrvaldamistoiminguga D13x.
R12y – jäätmete taaskasutamisele eelnev ümberpakkimine;	Jäätmete ümberpakkimine enne järgnevaid taaskasutustoiminguid. Toiming on kogumiskeskustes üsna levinud ning praktika näitab, et koodi D14 on tihti lubades kasutatud, kuigi tegelikult põhiosa ümberpakitud jäätmeid suunati taaskasutamisesse. Ümberpakitud jäätmekogused ja – liigid ei muutu, küll aga võib seejuures jäätmetena tekkida saastunud pakend. Analoogiline toiming kõrvaldamistoiminguga D14.
12s – jäätmete taaskasutamisele eelnev sortimine või teatud komponentide eraldamine, millega võib kaasneda mehhaaniline töötlemine (purustamine, tükeldamine, demonteerimine, kokkupressimine, granuleerimine jms), juhul kui selle tulemusel tekivad uued jäätmeliigid ning jäätmete olemus või koostis muutub;	Jäätmete sortimise tulemusena tekivad uued sekundaarsete jäätmete liigid peamiselt jäätmenimistu jaotisest 19, nagu see oli ka varem kasutatud koodi R13s puhul, mis järgnevalt taaskasutatakse.
R13 – jäätmete vaheladustamine mis tahes koodinumbriga R1–R12 märgitud toiminguks, välja arvatud jäätmete ajutine kogumiseelne hoidmine jäätmete tekkekohas;	Jäätmelubadel ja litsentsidel on eraldi käitlustegevusena (JäätS § 13). Jäätmearuandes see toiming taaskasutamise all ei peaks kajastuma, sest vaheladustatud kogused peegelduvad vaid jäätmekogustes aasta algul ja lõpus.
D1 – maapealne või maa-alune ladestamine (näiteks prügilatesse);	Jäätmete ladestamine toimingukoodiga D1 saab toimuda ainult prügilatesse, mis ei vasta tarindprügila mõistele, s.t. omaaegsetesse

	tööstusjäätmete prügilatesse. Uued olmejäätmete prügilad on väljaehitatud kui tarindprügilad (D5).
D2 – pinnastöötlus (näiteks vedelate või püdelate heitmete biolagundamine pinnases);	Saasteainerikaste jäätmete (õlisetete, muude orgaaniliste setete, sealäga jms) töötlemine koos pinnasega (enamasti <i>in situ</i> maasseküundmine) saasteainete biolagundamise otstarbel, kusjuures eesmärgiks ei ole sealjuures pinnase kvaliteedi tõstmine (siis oleks R10) või komposti valmistamine (siis oleks R30), vaid pelgalt saastest vabanemine (nt õli lagundamine).
D3 – süvainjektsioon maapõue (näiteks vedelate heidete pumpamine puuraukudesse, mahajäetud soolakaevandustesse või looduslikesse tühemikesse);	Eestis ei esine, ka keskkonnaseadused seda ei võimalda.
D4 – vedelate või püdelate jäätmete paigutamine maapealsetesse kaevanditesse, basseinidesse, paistiikidesse jne;	Vedelate jäätmete ladestamine prügilatesse on põhimõtteliselt keelatud. Toiming tuleb kõne alla vaid kaevandamisjäätmete hoidlate puhul.
D5 – paigutamine tarindprügilatesse (näiteks jäätmete paigutamine üksteisest ning keskkonnast isoleeritud, pealt kaetud ja vooderdatud pesadesse);	Tarindprügila definitsioonile vastavad Vaivara ohtlike jäätmete prügila, samuti kõik uuemad prügilamääruse nõuetele vastavad prügilad. Ladestamist nendes tuleks näidata koodiga D5.
D6 – heitmine veekogudesse, välja arvatud merre või ookeani;	Jäätmeseaduse alusel ei ole aktsepteeritav tegevus. Jäätmeid võib vette heita vaid veeseaduse § 25 sätestatud tingimustel
D7 – heitmine merre või ookeani, sealhulgas ladestamine merepõhja;	Üldjuhul keelatud rahvusvaheliste konventsioonidega. Erijuhtudel (süvenduspinnas vms) peaks seda reguleerima veeseaduse § 25
D8 – bioloogiline töötlemine, mida ei ole käsitletud mujal selles nimistus ning mille lõppsaaduseks on ühendid või segud, mis kõrvaldatakse koodinumbriga D1–D12 märgitud mis tahes toiminguga;	Saastunud jäätmete bioloogiline töötlus, juhul kui ei saavutata saastetaseme väärtusi, mis lubaksid jäätmeid (nt setteid, saastunud pinnast) keskkonda jätta või viia, vaid need tuleb siiski kõrvaldada muude D-toimingute abil – (tava)prügilasse ladestada (D1), põletada (D10) vms. Siia hulka käiks ka jäätmete MBT, kus enamasti olmejäätmete orgaanilise fraktsiooni aeroobse töötlemise ja teatud fraktsioonide väljanõppimise abil saavutatakse jäätmete stabiliseerimine ja biolagundatava osa alandamine tasemeni, mis lubab jäätmeid prügilasse ladestada väljaspool biolagundatavatele jäätmetele ettenähtud määrasid. D8 on kõrvaldamist ettevalmistav toiming, mille tulemusena tekib üldjuhul mingi muu sekundaarsete jäätmete liik, mis n.ö lõplikult kõrvaldatakse.
D9 – füüsikaline-keemiline töötlemine (näiteks aurutamine, kuivatamine, kaltsineerimine), mida mujal selles nimistus ei ole käsitletud ning mille lõppsaaduseks on ühendid või segud, mis kõrvaldatakse koodinumbriga D1–D12 märgitud mis tahes toiminguga;	See on põhimõtteliselt analoogne tegevuse eelmisele, sisuliselt ettevalmistav tegevus, kus jäätmed muudetakse käepärasemaks järgnevate kõrvaldamistoimingute tarvis. Nt aurutatakse vesi välja, kui suure veesisalduse tõttu pole võimalik prügilasse panna või põletada, või eraldatakse setitamise teel tahke sete. Siia kuulub ka neutraliseerimine, tahkestamine vms. Järgnema peab kindlasti aga jäätmete või vähemalt selle põhiosa kõrvaldamine, mitte taaskasutamine (sel juhul läheks toiming R12p alla). Toimingu D9 tulemusena võivad tekkida sekundaarsed jäätmed, kuid teatud juhtudel võib väheneda vaid jäätmete veesisaldus ja seega kogus (kuivatamine, aurutamine).
D10 – põletamine maismaal; (arvestades energiatõhusust)	Jäätmete põletamine ilma tekkinud energiat ära kasutamata või energia osalise kasutusega kui energiatõhusus jääb allapoole määrusega antud näitajat
D11 – põletamine merel (juhul kui Euroopa Liidu õigusaktid ja riikidevahelised lepingud seda lubavad);	Üldjuhul on jäätmete põletamine merel nende kõrvaldamise eesmärgil keelatud, välja arvatud erijuhtudel nagu naftaplatvormidel, millist võimalust on mainitud tööstusheite seaduse jäätmete põletamist käsitlevas jaos.

D12 – püsiladustamine (näiteks konteinerites jäätmete paigutamine kaevandustesse);	Eestis hetkel seda võimalust pole. Tuleks kõne alla vaid nt graniidi süvakaevandamise korral jäätmete konteinerites paigutamine tekkinud tühikutesse, eeldusel, et tühikud on hermeetilised põhjavee ja muude mõjutuste suhtes.
D13x – jäätmete kõrvaldamisele eelnev jäätmesegude koostamine või jäätmete segamine;	Toiming on kasutatav juhul, kui eri liiki jäätmeid on vaja kõrvaldamisele (ladestamisele, põletamisele D10) suunata kindlas vahekorras, et tagada mingid kindlad omadused.
D13s – jäätmete kõrvaldamisele eelnev sortimine või teatud komponentide eraldamine, millega võib kaasneda mehhaaniline töötlemine (purustamine, tükeldamine, demonteerimine, kokkupressimine, granuleerimine jms), juhul kui selle tegevuse tulemusel tekivad uued jäätmeliigid ning jäätmete olemus või koostis muutub;	Analoogiline taaskasutamistoiminguga R12s, kuid antud juhul enamus jäätmetest (üle 50%) läheb järgnevalt kõrvaldamisele. Väljasorditud taaskasutatavate fraktsioonide kogus jääb seega suhteliselt väikeseks.
D14 – jäätmete ümberpakkimine enne koodinumbriga D1–D13 märgitud mis tahes toimingut;	Jäätmete ümberpakkimine ei muuda jäätmete liiki ega kogust. Tekkida võib saastunud pakendijäätmeid.
D15 – ladustamine koodinumbriga D1–D14 märgitud mis tahes toimingu eesmärgil, välja arvatud ajutine kogumiseelne hoidmine jäätmete tekkekohas.	Jäätmete ladustamine enne "lõplikku" kõrvaldamist (kestvusega kuni 1 aasta). Aruannetes kajastub aasta algkoguse ja lõppkoguse vahena, mitte kõrvaldamistoiminguna.